

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TRI-WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF FRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українських Робітничих Домах, на розі вулиць Фрічард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ГОЛОД НА ОСНОВІ ЗАКОНУ

Може не одному з нас важко зрозуміти, читаючи таке, як "голодний бюджет Бенета", як "закон, який засуджує на голод трудящі маси", як "законне виголодження трудящих". Як же це воно так є, що самий закон, що його встановлюють уряди, засуджує трудящих на голод? Бо до цього часу ми чули, що причиною голоду бувають посухи, неврожай та інші стихійні нещастя — а тут зараз кажуть нам, що закони також засуджують людей на голод.

А воно проте так є — головню тепер, в часі великої економічної кризи. Ми вже не раз вказували на факти, як капіталісти увесь тягар економічної кризи звалюють на плечі трудящих. Яким способом? А таким: викидають робітників з роботи не тільки там, де замикають фабрики, але й там, де фабрика працює замінюючи робочу силу — силою модерної машини, зривають платню тим робітникам, які залишаються при праці; запроваджують систему "спід ап"; погіршують умови праці взагалі; на фармах — спекуляції збіжжям, моргеджі, викидання з фармів і т. ін.

Це є такі засоби звалювання капіталістами усіх наслідків кризи на плечі трудящих, що вони для цього не вимагають навіть спеціальних законів від своїх урядів, бо в цьому вони мають за собою усі права ще й передкризових законів. Але тепер, коли економічна криза чим далі то глибше запусає свої коріні, коли в деяких країнах вона переходить в кризу політичну — то капіталістичні уряди цих країн починають видавати нові закони, якими засуджують трудящих згори на голод, на муки, до решти звалюючи цими законами тягар кризи на робітництво й незможне фермерство.

В Канаді яскравим прикладом такого законного виголодження трудящих мас є бюджет Бенета. Ми вже широко висловили цей бюджет Бенета, який впершу чергу зменшує доходи податки мільйонерів, який накладає податки на всі рини першої необхідності для трудящих — на поживу, одяг, взуття, на машинерію. Це ж і є спеціальний закон, ухвалений на користь капіталістів, закон, що ще гірше звалює тягар кризи на працюючих, закон, який засуджує на голод півмільйона безробітних і їхні родини, бо ж в тому бюджеті немає ані цента для безробітних, зате у ному є різні податки на тих же безробітних. Це й називається — "голод на основі декрету", або "законне виголодження трудящих".

Телеграма з Оттави з 29 червня доносить, що міністер-праці сенатор Робертсон повернув до Оттави із західної Канади, куди він їздив "студіювати" положення безробітних і дав щоденний доклад перед кабінетом міністрів, в якому сказав, що є багато безробітних, що безробіття зростає, бо, наприклад, до самого Ванкувер приїхало 7,000 робітників з лісів і т. ін. Це виглядає так, немаче б то уряд Бенета звалився з Марса, коли ухвалював свій бюджет і не дав в ному нічого безробітним, бо не знав про них. А тепер, як йому розказав вже один з його міністрів, він починає щось там говорити про "допомогу".

Все це робиться тільки для замилювання очей. Бенет знає догадання 100,000 робітників, які підписали свої імена під законопроектом Воркерс Юніті Ліг про соціальне забезпечення від безробіття, знає, бо ж він відкинув його із зневагою. А тепер, бачите, міністер Робертсон "відкрив Америку" серед безробітних, яких він не бачив. Бо будучи у Вінніпегу, він навіть не тільки не пішов обслудувати їхнє положення в "Гобо парк", але не почекав в Рояд Александра готелі, де він спинився, щоб вислухати делегацію безробітних, або щоб подивитися, чим поліція годувала безробітних перед спіарською станцією. Каже міністер, що він їздив тоді оглядати мости — хто його знає, чи їздив, чи просто був в готелі, але уникнув побачення з делегацією, обсервуючи через вікно розправу з безробітними.

Робітники повинні про одно тямити: коли нині в Оттаві уряд Бенета починає говорити про безробітних (тільки говорити), то тільки в наслідок того, що останніми днями й тижнями стається у Ванкувері, Келгарі, Едмонтоні, Вінніпегу й інших містах західної Канади. Тільки під цим натиском безробітних, в якому соткам робітників порозбивано голови, десятки поарештовано, — уряд починає говорити. Але це не значить, що робітники можуть сподіватися допомоги. Ті, що видають закони для виголодження трудящих, дбають тільки про допомогу своїй класі — класі капіталістичній.

ГОЛОД НА ОСНОВІ ЗАКОНУ

Не про Канаду вже тут йде мова, але про Німеччину. Бо не тільки в Канаді голодує трудящі на основі закону, але й в Німеччині, Польщі, Великій Британії, Італії, Злучених Державах — всюди в капіталістичному світі.

Але ми говоримо тут про Німеччину. В Німеччині дійшло до того, що Гувер, МекДоналд, а навіть Бріан зажурилися та рішили "ритувати" її через мораторіум.

Ми вже писали, що стається в Німеччині. Економічна криза там вже набрала гострого обличчя кризи революційної. Диктаторський уряд Брунінга, за повною підтримкою соціал-демо-

кратів, ухвалив вже четвертий надзвичайний закон про виголодження трудящих мас. Зараз в Німеччині з даски цих законів, що прийшли на допомогу економічній кризі, голодує половина населення. А недавно виданий останній закон просто заявляє п'ятимільйонній армії безробітних Німеччини: умирайте, бо, німецькому капіталізму ви не потрібні. Ви йому тільки перешкоджаєте.

Що ж то сталося в Німеччині? Економічна криза, план Йонга, що ссе Німеччину, плян місцевих капіталістів, що ссут трудящих Німеччини, довели цього року державну німецьку касу до мільярдного дефіциту. Щоб покрити цей дефіцит уряд Брунінга видав закон про новий податок, шось на взірзе, Бенетового бюджету, тільки прирубований вже четвертою шрубкою. Цей податковий закон має вишрубувати з трудящого населення Німеччини цього року 400 мільйонів марок прямого додаткового податку.

А як то розподілений податок на основі цього закону! Пригляньтесь лише до него: робітники й службовці, дохід яких становить 2,000 марок на рік, мають платити 25 марок податку; а підприємці й дрібні торговці, дохід яких становить 2,000 марок на рік, мають платити податку тільки 13 марок; тобто удвоє менше, як робітники. Селяни, що мають 2,000 марок доходу річно, зовсім не платять податку. (Тут треба замітити, що в Німеччині селянин, який прокормлюючи свою родину, має ще 2,000 доходу річно — це багач, куркуль і його від податку звільнено.)

Тих міських зарібників, що мають доходу на рік 5,000 марок (це різні службовці та висококваліфіковані робітники, бо звичайний робітник в Німеччині стільки не заробляє), мають платити податку по 100 марок, а підприємці, торговці, що мають доходу 5,000 марок, платять податку 42 марки, а багаті селяни, поміщики — не платять податку підси цього закону.

Так то розподілено прямий дохідний податок. Поруч з ним йде ще податок посередній, а саме податок на цукор, чай і інші найпотрібніші для життя річі. Цей податок має дати Німеччині 300 мільйонів марок і він цілим тягаром лягає на робітничке населення Німеччини. Ней податок коштіватиме робітника, що має родину з кількох душ — ціломісячний зарібок.

Державним службовцям платню зрівано на 300 мільйонів марок і найбільшим тягарем спадає вона на найнищих і бідноплачених службовців.

Загална сума цих нових податків вносить 1 мільярд 25 мільйонів марок. 86 процент з того мають заплатити робітники й низші службовці, а тільки 14 процент — капіталісти.

Отже тепер стає нам ясно, чому в багатьох містах Німеччини відбуваються барикадні бої, а це у свою чергу говорить нам, чому Гувер виступив в ролі "спасителя" Німеччини.

А найголовніше, це пояснює нам, що то значить голодувати на основі закону.

ПЛЕНУМ ЦЕНТРАЛЬНОГО ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ КРОЛ

Поверх 250 арештованих цього року за участь в класовій боротьбі. — Зростає депортація робітників до фашистських країн. — Канадійська Робітнича Оборонча Ліга стає найконецішою оборончою робітничою організацією.

В липні відбудеться пленум Центрального Виконавчого Комітету КРОЛ. Пленум цей є дуже важливий, він має надати радити. Поліційний терор в Канаді зростає. Кожного дня наспивають вісті, що коли не в одній, то в другій місцевості арештовано робітників за те, що вони домагалися праці; або хліба. Домагатися цих найелементарних прав людини, від яких залежить їхнє життя, стало тепер кримінальним злочинном. Переночувати тепер робітникам в логах над рікою — не вільно. Наїде поліція, побе, посадовить у вагони й завезе або на поліцію, або взагалі прожене з міста.

Тисячі робітників ходять з міста до міста й всюди вони непожадані громадяни, всюди їх гонять, бо кажуть, що "ви до нас не належите". Робітників чужинського уродження до всего повище згаданого ще й депортують до фашистських країн. Сотки вже так депортовано з Канади, інші стоять на черзі до депортації. Цими днями депортовано до Болгарії Дона Іванова. Ні які старання не допомогли. Там його, як революціонера, як політичного віткача буде видано фашистським катам.

З Садборі депортують Рантио, Крузіка, Говрищука і Андрейчука. Іх законаних вивезли із Садборі до Монтреалу. Іхня провинна — участь в першотравневій демонстрації. Із Форт Вільям мають депортувати двох фінійських робітників: Ранта Лейна й Маті Гавтамакі — також за участь в першотравневій демонстрації.

Засуди відбуваються безперестанно: у Ванкувері, Ді Пес, Монтреалі, Вінніпегу. Зараз у Вінніпегу сімох робітників очікують за ґратами своєї долі.

Мусії.

ПОВІСИЛИ ТРОХ ХОРВАТІВ.

Трох хорватських терористів засуджено в Білгороді на кару смерти. Ім дано можливість апелювати до короля о помилування, але вони відкинули рестанно: у Ванкувері, Ді Пес, Монтреалі, Вінніпегу. Зараз у Вінніпегу сімох робітників очікують за ґратами своєї долі.

ТРЕБА ДОПОМОГТИ СТУДЕНТСЬКОМУ ІНСТИТУТОВІ В ЕДМОНТОНІ!

Нам приходить знову порушувати справу допомоги Студентському Інституту в Едмонтоні. Не тому знову порушувати, що ми вже раз йому допомогли, а тому, що коли перший раз в грудні 1930 року справа допомоги Інституту була порушена, то залезло шість відділів відгукнулись: Келгарі, Торонто, Роздей, Вінніпег Біч, Бренфорд і Едмонтон. Реїшта — ціла організація не взяла до відома ні ухвали 11-го з'їзду, ні покликку Едмонтонського Провкму, ні припіннення ЦВК ТУРФДім.

Ми тоді цієї справи широко розголосували, бо ту розходилося не о ціломісячну кампанію, але о одноразове підприємство, хоч би невелике. Аде ж коли б 100 відділів дали були по \$5.00 то було б \$500. Однак відділи взяли справу так — коли не написали до них по кілька разів, коли не списано хоч цілої сторони в газеті, то й спінити нема потреби.

Тепер стоїть справа так: не допомогли ми Студентському Інституту в грудні, то мусимо допомогти в липні. ЦВК обговорював цю справу й постановив, що всі відділи наших масових організацій повинні спільно влаштувати в останньому тижні місяця липня по одному підприємству — чи то пікнік, чи забаву, чи щось іншого в користь Студентського Інституту ТУРФДім в Едмонтоні. Ця допомога зараз дуже потрібна, бо ми мусимо платити у серпні довжну рату. Бо, як відомо, Інститут куплено без готівки, на ному є довг, який

треба сплачувати ратами. І тарагу рату в сумі \$2,500 ми мусимо заплатити в місяці серпня. Тому то неминуче треба поповувати кампанію в останньому тижні липня й допомогти Студентському Інституту, як нашій центральній інституції.

Що ж до самої Альберти, то рішено, щоб всі відділи в Альберті поповували ціломісячну кампанію. Бо хоч до цього часу Інститут спірався тільки в Альберті, то треба пам'ятати, що Альберта перша й покликку одинока з него користає. Тому перед нашою організацією в Альберті стоїть це завдання першим. Але й ціла Канада повинна відгукнутися.

Товариші! Ніхто не вимагає від Вас великих сум! Однак Інститут сподіється від Вас допомоги такої, яку Ви є в спроможі йому дати. Тому всі відгукнутися на цей поклик по цілій Канаді, влаштуймо по одному гарному підприємству в доповіді до едмонтонському Провкмові заплатити рату в серпні та розвинути добру підготовчу кампанію до осеннього шкільного сезону.

Влаштуймо по одному підприємству в останньому тижні в липні на користь Студентського Інституту ТУРФДім в Едмонтоні!

Влаштуймо ціломісячну кампанію в Альберті!

Зібрані жертви засилайте або до Провкму в Едмонтоні, або до ЦВК ТУРФДім у Вінніпегу.

За ЦВК ТУРФДім

Т. Пилипас, голова. М. Шатувський, секретар.

РАДІО-ІСКРИ

Я не політик. Я те знаю, що в газеті прочитаю. Я те друкую, що через радіо почую.

Хіба ж я винен, що мое радіо приносить мені вістки все на різні мотиви? Я його накручу на Нью Йорк, а воно по МекГрегору вудіти хвилі довіти.

Я бажав почути оперетку, а воно мені радіо-іскрить диво, що відбувається між головним секретарем головної стрілецької управи, з рядовим стрілець, що очікує на обцину Вебому роботу.

Чуєте, пане головний секретарю головної управи, ніні безробітні билися з поліцією — питає стрілець. — Де, на вулиці, чи на Маркет сквей? — перепитую пан секретар Рурик.

— Ні, пане, коло спіарського готелю.

— Дураку, це не були безробітні, це комуністи западали на Сіпара й хотіли відобрати від него заїзницю, але поліція добре зробила, що порозбила їм голову... Так їм і треба — рече пан головний писар головної управи.

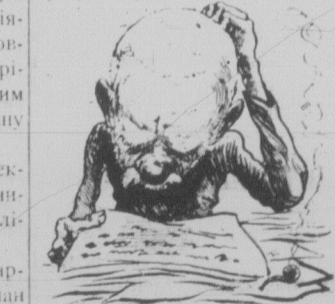
— Але ж бо, пане товаришу, там же було кілька наших безробітних стрільців?!

— Там були тільки дурні! — спалахнув пан головний секретар головної управи. — Добрий стрілець туди не піде з комуністами, хоч би мав здохнути з голоду... А тут ще з голоду ніхто не здихає. Зрештучу, коли хтось з дурних ібших стрільців піде на більшо-

вищий мітинг безробітних, чи на демонстрацію й там його арештують, чи поліція його побе чи й забє — ми за него не відвічаєм. І зятяте собі гане товаришу, що стрілецька громада не буде ходити за ним до корту та вибирати на поруки, як, це роблять комуністи. Чуєте — зятяте це собі й другим про це перекажіть.

Подивився стрілець на головного секретаря головної управи, нічого більше не сказав, лише зітхнув, а я тільки через радіо почув із того зітхання, що коли б тому секретареві те сталося, що йому той стрілець побажав, то...

Але я не вгаду. Я тільки те нотую, що через радіо чую.

Я те знаю, що в газеті прочитаю. Коли б я не читав газет, то ніколи не довідався б, як Риндінді вміє сердитися.

Каже вона в останньому числі свого "воєсу", що коли комуністи "в найближчому часі не припінять своєї гри, то деякі люде можуть через них дуже поважно потеріти".

Еге ж, це співаєтся на "ну-ту" — коли то вже тебе чорти візьмуть за мої гріхи.

Риндінді дуже раділа б, щоб всіх комуністів чорти забрали за гріхи капіталістів.

Я тільки боюся, щоб хоч із шаповіла кубита з петлюрівського гештабу не потеріла через комуністів.

Якийсь грекоправославний йодуп оповідає в "Укр. Голосі"

про колесо, яке, мовляв, більшовики крутять робітниками.

Читаю я собі про те колесо й думаю: ще від 1917 року крутять жовтооблактинки отаким колесом свою "незалежну державу" — й так її накрутили; шотепер і самі її адреси не знають.

Останніми часами крутили меморіали, меморандуми, петиції — до Ліги Націй засілали й перед порожнім відром стали.

Я тому святому грекоправославному йодупові хіба скажу: не в тім, хто колесом крутить, а в тім, що він з тим накрученим робить. Скільки то вже жовтооблактинки випомпували з той жовтооблактинної криниці людської кривавини (долларів), але що з того? Ні держави, ні долларів — все пожерли й самі здихають.

Така то наша Трійниця, така в ній криниця й така жовтооблактинна водниця.

"Комітет трох".

Не в Лідзі Націй, але в славній місті Саскатуні зібрався "комітет трох", що ще з голоду не здох — люде все вони добіри. Бенетові правовірни: сам пан Рурик, а не дурник, на Стецишина моргнув та такої йому втінув: Пристані Юрку до вербувати, будеш їсти, будеш пити, будеш як панні ходити — довбешкою вони бити — пристань до нас у громаду, я вже маю пана Янду, створимо "комітет трох", а куди стежка в гору — то вже я вам сам покажу без ніякої обави — бо ж ч іздив до Оттави, але слухайте що скажу.

Що говориди — не знаю, бо радіо перервалось, а в саскатуській газеті читаю, яке чудо з ними сталося:

Рурик, Янда і Стецишин в Саскатуні, виступаючи в імені безробітних міністрів неіснуючої петлюрівської держави, заявили, що їхні батьки і брати дуже терплять вив комуністів в старому краю, тому вони проти того, щоб давати безробітним роботу або допомогу без potwierдження цього "комітету трох".

Вони складають листи українців в Саскатуні, яким влада не повинна давати ні роби, ні допомоги.

Ай, ай, ай! Такі великі державні мужі — створили комітет трох самі без Ліги Націй і проте православний господь не дав їм держави...

Чи то пак, знав господь, що робить, що не дав отаким людяцям держави в руки.

Куркулєнко.

ЗАБОРОНЯЮТЬ КОМУНІСТИЧНІ ГАЗЕТИ.

Комуністичну "Арбайтер Цайтунг", що її видають у Мангайм, заборонено на три тижні у зв'язку з новим надзвичайним декретом. Розпорядження мотивується тим, що "Арбайтер Цайтунг" "із співчуття повідомляла про виступи безробітних та їхні сутички з поліцією й тим самим хвилювала людиність". Кельнська комуністична газету "Соціалістичне Републік", яку й раніш неодноразово заборонили знову заборонено на 4 тижні.

З ФАШИСТСЬКОЇ УГОРЩИНИ.

З фашистського цаства угорського диктатора Горті лише час до часу продіраються на світ деякі відомости, але й вони дуже скупи та замазані фашистською цензурою. На днях донесли газети, що во цілій Угорщині котиться хвиля страйкового руху робітників на знак протесту проти зниження заробітної платні. У відповідь на це капіталісти проголошують лювакти, а біля фабрик стоять кордони поліції і війська.

Товариші! Відновляйте переддату на "Укр. Роб. Вісті".